

Voorbeeld draaiboek COVID-19

Versie 30 juni 2022

Op 1 juli 2022 is het sectorplan COVID-19 funderend onderwijs gepresenteerd door het Ministerie van OCW. Het sectorplan beschrijft vier scenario's voor de aanpak van het virus en de bijbehorende maatregelen voor het funderend onderwijs. Van scholen/schoolbesturen wordt verwacht een draaiboek per scenario voor hun eigen context en locatie(s) op te stellen. Het draaiboek wordt vooraf uitgewerkt en afgestemd met de medezeggenschap¹ en andere interne en externe stakeholders. Ook maken scholen zelf (aanvullende) afspraken met andere partijen in de regio zoals de plaatselijke GGD, gemeente(n), waar landelijke afspraken niet voldoende houvast bieden. Uiterlijk 1 oktober 2022 hebben scholen hun draaiboek voorgelegd aan de medezeggenschap. Scholen wordt gevraagd om bij de uitvoering van de maatregelen te zorgen voor een goede monitoring van het effect in de praktijk, op onderwijspersoneel, leerlingen en ouders. Dit voorbeeld draaiboek heeft de VO-raad opgesteld om scholen te ondersteunen bij het opstellen van een draaiboek waarin de schooleigen invulling van de maatregelen beschreven wordt. Het is niet verplicht van dit voorbeeld gebruik te maken.

Wanneer welk scenario?

Het kabinet besluit wanneer wordt op- of afgeschaald naar een ander scenario. Indien het kabinet besluit om een scenario in werking te laten treden, dan geldt voor scholen dat zij de bijbehorende maatregelen zo snel mogelijk invoeren (zowel bij opschaling als bij afschaling), maar uiterlijk binnen één werkweek. Omdat we de afgelopen jaren gezien hebben dat snelle wisselingen in de geldende maatregelen het draagvlak voor naleving sterk verminderen, blijven deze maatregelen vervolgens minimaal twee weken geldig. De maatregelen zijn 'cumulatief'. Dat betekent dat bij opschaling naar het nieuwe scenario de reeds geldende maatregelen van het 'oude' scenario van kracht blijven.

Hoeveel ruimte hebben scholen in het kiezen van maatregelen?

Sommige maatregelen zullen, net als in de afgelopen jaren, wettelijk verplicht zijn (zoals het dragen van mondkapjes vanaf een bepaalde leeftijd op bepaalde plaatsen). De meeste maatregelen kennen juridisch gezien de status van een dringend advies en zijn daarmee niet juridisch afdwingbaar of handhaafbaar. Vanwege het grote belang voor de volksgezondheid wordt van scholen verwacht dat zij zich zoveel mogelijk inspannen om alle maatregelen tot uitvoering te brengen. In de uitvoering van de maatregelen is ruimte voor eigen invulling. In scenario oranje wordt bijvoorbeeld van scholen wel verwacht *dat* ze looproutes hanteren, *hoe* ze dat vervolgens doen is aan de school.

Bovenop de beschreven maatregelen hebben scholen/schoolbesturen -net als in de afgelopen jaren- ruimte om aanvullende maatregelen te treffen, afhankelijk van de eigen situatie en context. Bijvoorbeeld omdat er veel personen met een kwetsbare gezondheid in de school zijn. Voor het invoeren van eigen maatregelen geldt een aantal voorwaarden:

1. De aanvullende maatregel moet passen binnen de besluiten die het kabinet heeft genomen.
2. Het bestuur moet de noodzaak, proportionaliteit en subsidiariteit ervan kunnen onderbouwen. Daarbij moet in elk geval de medezeggenschap betrokken worden.

Het bestuur moet ook rekening houden met de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de aanvullende maatregel. Bij het handhaven van de aanvullende maatregelen zal de school zorgvuldig de proportionaliteit in acht moet nemen: het belang van de leerplicht weegt immers ook zwaar. Het is daarom belangrijk dat de school hier een goed gesprek over voert met leerlingen, ouders/verzorgers en personeel.

¹ Conform de instemmings- en adviesbevoegdheden zoals vastgelegd in de WMS

Vooraf

Tips

- Stel een werkgroep en/of een coördinator 'Covid-19' aan.
- Betrek de MR in een vroeg stadium bij het opstellen van het draaiboek.
- Zorg voor korte lijnen met de gemeente(n), GGD en eventueel andere betrokken organisaties en maak afspraken over de werkwijze bij eventuele opleving van het virus.

Tref zoveel mogelijk voorbereidingen voor de mogelijke scenario's:

	Wat moet er gebeuren?	Door wie? Wie is eindverantwoordelijk?	Wanneer? Deadline?
2 – Groen Basismaatregelen + extra aandacht personen met kwetsbare gezondheid Scholen volledig open met extra aandacht voor personen met kwetsbare gezondheid	Wat moet er gebeuren? Medewerkers en leerlingen met een kwetsbare gezondheid in beeld brengen		
3 – Oranje Basismaatregelen + voorzorgsmaatregelen + contactbeperkende maatregelen Scholen volledig open met pakket maatregelen	Wat moet er gebeuren? Plan looproutes	Door wie? Wie is eindverantwoordelijk?	Wanneer? Deadline?
	Maak roosters met gespreide pauzes en evt. verschillende start- en eindtijden		
	Definieer onderwijsinhoudelijke activiteiten en stem dit af met scholen in uw regio		
	Open dagen kunnen niet fysiek doorgaan. Beschrijf plan B (indien nodig)		
4 – Rood Verregaand contactbeperkend Scholen niet volledig open: helft van de leerlingen is op school en de andere helft krijgt afstandsonderwijs	Wat moet er gebeuren?	Door wie? Wie is eindverantwoordelijk?	Wanneer? Deadline?
	Maak roosters voor helft leerlingen op school en helft leerlingen afstandsonderwijs		
	Breng de uitzonderingsgroepen en leerlingen in een kwetsbare positie in beeld Beschrijf activiteiten die uw school in dit scenario zal ondernemen om aandacht te besteden aan de executieve functies en het sociaal-emotioneel welbevinden van de leerlingen		

Links

Ontwikkeling virus: [Weekcijfers coronavirus SARS-CoV-2 | RIVM](#) en [Actuele informatie over COVID-19 | RIVM](#)

Arbeidsomstandigheden: [Werken tijdens de Corona-pandemie | Voion](#)

Draaiboek per scenario

	Landelijke maatregelen (cumulatief)	Wat moet er gebeuren?	Door wie? Wie is eindverantwoordelijk?	Wanneer afgerond? Deadline?
1 – Donkergroen Basismaatregelen Scholen volledig open met met basismaatregelen	Basismaatregelen t.a.v. hygiëne en gezondheid, zoals die samenlevings-breed gelden • <i>Handen wassen</i> • <i>Hoesten en niezen in de elleboog</i> • <i>Blijf thuis bij klachten en doe een test</i> • <i>Eventueel: herinvoering van de 1,5 meter maatregel als basisregel. De veilige afstandsnorm (1,5 meter) geldt niet tussen personen die onderwijs organiseren of verzorgen en degenen die daaraan deelnemen wanneer zij zich bevinden in de school. Er wordt geadviseerd om waar mogelijk een veilige afstand te houden.</i>	Voorbereiding op eventuele opschaling scenario		
	Zorgen voor goede ventilatie	CO2-meter in elk lokaal zodat luchtkwaliteit (en dus of er geventileerd moet worden) in beeld is		
	Schooleigen maatregelen			

Tips

- Houd vinger aan de pols wat betreft de mentale gezondheid en het welbevinden van leerlingen en personeel.

Links

Ventilatie: [Website Ruimte-OK](#) en [Ruimte-OK FAQ Ventilatie op scholen](#)

2 – Groen Basismaatregelen + extra aandacht personen met kwetsbare gezondheid Scholen volledig open met extra aandacht voor personen met kwetsbare gezondheid	Landelijke maatregelen (cumulatief)	Wat moet er gebeuren?	Door wie? Wie is eindverantwoordelijk?	Wanneer afgerond? Deadline?
	Extra aandacht voor personeel en leerlingen met kwetsbare gezondheid	Extra maatregelen treffen voor kwetsbare werknemers		
		Alternatief onderwijsaanbod kwetsbare leerlingen		
	Schooleigen maatregelen			

Tips

- Denk aan tijdige communicatie richting personeel, leerlingen, ouders/verzorgers.
- Houd vinger aan de pols wat betreft de mentale gezondheid en het welbevinden van leerlingen en personeel.

Links

Website RIVM inzet kwetsbare medewerkers: <https://lci.rivm.nl/kwetsbare-medewerkers#:~:text=Uitgangspunten%20ten%20aanzien%20van%20inzet%20in%20werk&text=Voor%20kwetsbare%20werknemers%20is%20het,vanwege%20het%20risico%20op%20complicaties>

Handelingskader thuisblijvers Corona: <https://www.steunpuntpassendonderwijs-povo.nl/actualiteit/handelingskader-thuisblijvers-corona/>

3 – Oranje Basismaatregelen + voorzorgsmaatregelen + contactbeperkende maatregelen Scholen volledig open met pakket maatregelen	Landelijke maatregelen (cumulatief)	Wat moet er gebeuren?	Door wie? Wie is eindverantwoordelijk?	Wanneer afgerond? Deadline?
	Mondkapjes bij verplaatsing, verplicht voor personeel en leerlingen.	communicatie richting personeel en leerlingen		
	Looproutes	looproutes markeren		
	Gespreide pauzes	Aangepast (pauze-) rooster in werking stellen		
	Waar mogelijk de veilige afstandsnorm hanteren			
	Geen externen/ouders/verzorgers in de school	Alternatieve contactmomenten met ouders/verzorgers		
	Thuiswerken door onderwijspersoneel (in lijn met landelijke richtlijn)	afspraken maken welk contact digitaal plaatsvindt		
	Alleen onderwijsgerelateerde activiteiten	in kaart brengen wat hier wel en niet onder valt		
	Schooleigen maatregelen			

Tips

- Denk aan tijdige communicatie richting personeel, leerlingen, ouders/verzorgers.
- Om contactmomenten te beperken kunt u ook denken aan het werken met verschillende in- en uitgangen en wisselende start- en eindtijden
- Stem met scholen in uw regio af welke activiteiten wel en niet onder onderwijsgerelateerde activiteiten vallen.
- Nu de school alleen open is voor onderwijsgerelateerde activiteiten, is het van belang om extra aandacht uit te laten gaan naar de sociale functie van het onderwijs.
- Houd vinger aan de pols wat betreft de mentale gezondheid en het welbevinden van leerlingen en personeel.
- Tips van Helicon VMBO Nijmegen: <https://www.voortgezetleren.nl/post/focus-op-welbevinden-van-leerlingen-dan-gaat-het-leren-beter/>

Links

<https://www.voortgezetleren.nl/post/online-open-dag-toont-creativiteit-en-flexibiliteit-van-het-odulphuslyceum>
<https://www.voortgezetleren.nl/post/een-app-videos-een-talkshow-en-telefonisch-spreekuur-zo-pakt-het-heldring-college-de-open-dag-aan>
<https://www.voortgezetleren.nl/post/online-voorlichtingsavond-zo-pakt-het-almere-college-het-aan>
<https://www.voortgezetleren.nl/post/doe-inspiratie-op-voor-een-diploma-uitreiking-op-afstand>
<https://www.voortgezetleren.nl/post/zo-ondersteun-je-examenleerlingen-in-hun-studiekeuze-op-afstand>

4 – Rood Verregaand contactbeperkend Scholen niet volledig open: helft van de leerlingen is op school en de andere helft krijgt afstandsonderwijs	Landelijke maatregelen (cumulatief)	Wat moet er gebeuren?	Door wie? Wie is eindverantwoordelijk?	Wanneer afgerond? Deadline?
	Helft van de leerlingen is op school	aangepaste roosters treden in werking		
		uitzonderingsgroepen aanwijzen		
		afstandsonderwijs inrichten		
	Intensivering aandacht voor sociale functie van het onderwijs	activiteiten ondernemen om aandacht te besteden aan de executieve functies en het sociaal-emotioneel welbevinden van de leerlingen.		
	Schooleigen maatregelen			

Tips

- Denk aan tijdige communicatie richting personeel, leerlingen, ouders/verzorgers.
- Houd vinger aan de pols wat betreft de mentale gezondheid en het welbevinden van leerlingen en personeel.

Links

<https://www.lesopafstand.nl/>

<https://www.vo-raad.nl/themas/mentale-gezondheid-leerlingen>

[VO-raad handreiking scenario Rood](#)

<https://www.voortgezetleren.nl/post/succesfactoren-voor-effectief-afstandsonderwijs-uit-onderzoek-en-praktijk>